

Praksisnotat om midlertidigt botilbud

Til brug for temaankemøde i uge 11, 2022

Indhold

I. Indledning	1
II. Lovgrundlag.....	1
Uddrag af serviceloven:	1
III. Generelt	2
IV. Betingelser for ret til hjælp - personkreds	3
Mindsteindgrebsprincippet.....	3
Afgrænsning mellem midlertidige botilbud og længerevarende botilbud.....	4
Ophør af midlertidigt botilbud.....	4
V. Betingelser for hjælp – udmåling.....	4
Botilbuddets indhold.....	4
Egnethed	5
Botilbudslignende tilbud – principmeddelelse 2-19	5
Botilbudslignende botilbud og længerevarende botilbud	5
Botilbudslignende tilbud og midlertidige botilbud	5
Egnethed	6
Frit valg.....	6
Flytning uden samtykke	6
Kommunens forsyningsforpligtelse	6
Snitflade mellem socialpædagogisk støtte i eget hjem og optagelse i et midlertidigt botilbud	7
VI. Praksis - Principmeddelelser	7
Personkreds	7
Egnethed	8
Ophør/skift af botilbud	8
Forsyningsforpligtelse	9
VII. De konkrete sager	9
Personkreds	9
Sag nr. 1 og 2.....	9
Sag nr. 3.	9
Sag nr. 4.	10
Sag nr. 5.	10
Sag nr. 6.	10

Sag nr. 7.	10
Formål:	10
Sag nr. 8.	10
Egnethed:	10
Sag nr. 9.	11
Sag nr. 10.	11
Sag nr. 11.	11
Sag nr. 12.	11
Egenbetaling:	11
Sag nr. 13.	11

I. Indledning

Det tematiserede møde omhandler servicelovens regler om midlertidige botilbud og egenbetaling for ophold i midlertidige botilbud.

II. Lovgrundlag

Notatet er baseret på lovbekendtgørelse nr. 170 af 24. januar 2022 om social service (serviceloven).

Uddrag af serviceloven:

§ 4. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter denne lov.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen opfylder sit forsyningsansvar efter stk. 1 ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud.

Stk. 3. Tilbud omfattet af krav om godkendelse, jf. [§ 4 i](#) lov om socialtilsyn, skal være godkendt af socialtilsynet for at kunne indgå i kommunens forsyning, jf. stk. 2.

Stk. 4. I tilfælde, hvor der er et akut behov for at placere en borger og der ikke kan findes et egnet godkendt tilbud, kan et tilbud dog i op til 3 uger indgå i den kommunale forsyning uden godkendelse. Socialtilsynet orienteres om anvendelsen af det ikkegodkendte tilbud og kan, når særlige grunde taler for det, træffe afgørelse om, at det ikkegodkendte tilbud anvendes i yderligere 3 uger

§ 81. Formålet med at yde støtte efter denne lov til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer er at sikre, at den enkelte får en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, der modsvarer den enkeltes behov. Støtten skal ydes med det formål at styrke den enkeltes egne muligheder og eget ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer, i det omfang det er muligt for den enkelte. Desuden er formålet at

medvirke til at sikre, at den enkelte kan fastholde sit aktuelle funktionsniveau, og at yde kompensation, omsorg og pleje. Indsatserne til voksne skal således

- 1) forebygge, at den enkeltes problemer forværres,
- 2) understøtte den enkeltes muligheder for at fastholde egne ressourcer eller fremme øget selvstændighed samt forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion,
- 3) forbedre mulighederne for den enkeltes livsudfoldelse gennem kontakt, tilbud om samvær, aktivitet, behandling, omsorg og pleje,
- 4) fremme inklusion i samfundet, herunder medvirke til at øge den enkeltes mulighed for deltagelse i uddannelse, beskæftigelse og sociale relationer, og
- 5) sikre en helhedsorienteret støtte med tilbud afpasset efter den enkeltes særlige behov i egen bolig, herunder i botilbud efter lov om almene boliger m.v. eller i botilbud efter denne lov

§ 82. Kommunalbestyrelsen skal yde hjælp efter denne lov i overensstemmelse med formålet, jf. § 81, til personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne, der ikke kan tage vare på deres egne interesser, uanset om der foreligger samtykke fra den enkelte. Hjælpen kan dog ikke ydes ved brug af fysisk tvang.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal påse, om der er pårørende eller andre, der kan inddrages i varetagelsen af interesserne for en person med betydelig nedsat psykisk funktionsevne. Kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, om der er behov for at bede Familieretshuset om at beskikke en værge efter værgemålsloven.

§ 107. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov for det.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde midlertidigt ophold

- 1) til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller for pleje, eller som i en periode har behov for særlig behandlingsmæssig støtte, og
- 2) til personer med nedsat psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer, der har behov for pleje eller behandling, og som på grund af disse vanskeligheder ikke kan klare sig uden støtte.

III. Generelt

Formålet med serviceloven er bl.a. at tilgodese behov, der følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, jf. servicelovens § 1, stk. 1, nr. 3.

Kommunen skal, jf. servicelovens § 81, tilbyde en særlig indsats til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige problemer med det formål at

- forebygge, at den enkeltes problemer forværres,
- understøtte den enkeltes muligheder for at fastholde egne ressourcer eller fremme øget selvstændighed samt forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion,
- forbedre mulighederne for den enkeltes livsudfoldelse gennem kontakt, tilbud om samvær, aktivitet, behandling, omsorg og pleje,

- fremme inklusion i samfundet, herunder medvirke til at øge den enkeltes mulighed for deltagelse i uddannelse, beskæftigelse og sociale relationer, og
- sikre en helhedsorienteret støtte med tilbud afpasset efter den enkeltes særlige behov i egen bolig, herunder i botilbud efter lov om almene boliger m.v. eller i botilbud efter denne lov (serviceloven).

Kommunens pligt til at yde hjælp gælder også over for personer, der ikke er i stand til at tage vare på egne interesser, jf. servicelovens § 82. Den kommunale forpligtelse til at yde støtte over for denne persongruppe gælder altså, uanset om den enkelte selv efterspørger hjælpen. Det skal ses i sammenhæng med servicelovens regler om magtanvendelse, jf. servicelovens kapitel 24.

Formålet med et ophold i et midlertidigt botilbud er at gøre borgeren efter et kortere ophold i stand til at klare sig i eget hjem, eventuelt med støtte. Der kan også være tale om situationer, hvor borgeren i en kort periode visiteres til et midlertidigt botilbud for at få udredt behov, for at finde frem til det rette fremtidige botilbud og evt. gennemgå et behandlingsforløb, der alene kan gives i de rammer, som tilbydes i et botilbud.

Kommunen skal derfor sikre sig, at borgere, der har behov for et døgnophold, kan få tilbud tilpasset deres individuelle behov. Kommunen har forsyningsforpligtelsen mellem de botilbud, der er godkendt af det sociale tilsyn samt registreret på Tilbudsportalen.

IV. Betingelser for ret til hjælp - personkreds

Midlertidige botilbud tilbydes som udgangspunkt alene til borgere, der har et midlertidigt behov for at opholde sig i et botilbud. Disse botilbud kan også tilbydes i en kortere periode, hvor det skal udredes nærmere, hvilket længerevarende botilbud der kan tilbydes borgeren, eller hvor det skal afklares, om borgeren kan klare sig i egen bolig.

Personer, der er i personkredsen for et midlertidigt botilbud kan have behov for blandt andet aflastning, optræning, afprøvning af fremtidige bomuligheder, behandling og udslusning til egen bolig.

Et midlertidigt botilbud vil ofte forudsætte, at borgeren har behov for tilgængelig hjælp/støtte når som helst på døgnet, har brug for hjælp/støtte et betydeligt antal timer i døgnet, eller hvis borgerens støttebehov i øvrigt er uforeneligt med at klare sig i egen bolig med støtte, herunder hvis borgeren i en periode har behov for pleje eller behandlingsunderstøttende rammer. Der er derfor tale om et skøn i forhold til, hvornår borgerne opfylder betingelserne for et midlertidigt botilbud.

Kommunen kan tilbyde midlertidigt botilbud til:

- Personer som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov for det.

Kommunen skal tilbyde botilbud til:

- Personer med betydelig nedsat fysisk og psykisk funktionsevne, der har behov for omfattende hjælp til almindelige daglige funktioner eller for pleje, eller som i en periode har behov for særlig behandlingsmæssige støtte.

- Personer med nedsat psykisk funktionsevne eller med særlig sociale problemer, der har behov for pleje eller behandling, og som på grund af disse vanskeligheder ikke kan klare sig uden støtte.

Ved vurderingen af om borgeren tilhører personkredsen, skal det vurderes, om der er mulighed for, at borgeren bliver bedre og på sigt vil kunne klare sig selv. Hvis den nødvendige hjælp og støtte kan ydes i borgerens egen bolig, er borgeren ikke i personkredsen for et midlertidigt botilbud. Hvis borgeren bliver væsentligt dårligere med tiden eller aldrig vil blive bedre, så borgeren ikke vil kunne vende tilbage til egen bolig, har borgeren behov for et længerevarende botilbud.

Mindsteindgrebsprincippet

Vi ser af og til at kommunen i begrundelsen for, at borgeren ikke er i personkredsen for et midlertidigt botilbud, henviser til "mindsteindgrebsprincippet". Dette princip kan dog ikke anvendes i de tilfælde, hvor borgeren selv ønsker et botilbud. Kommunen kan ikke i sager om handicapkompenserende ydelser henvise til et princip om mindre indgribende foranstaltninger som begrundelse for, at borgeren skal have et andet tilbud end det, som bedst muligt kompenserer for følgerne af funktionsnedsættelsen. Vi henviser til principmeddelelse 51-18.

Afgrænsning mellem midlertidige botilbud og længerevarende botilbud

Botilbud til midlertidigt ophold efter servicelovens § 107 adskiller sig fra længerevarende botilbud efter servicelovens § 108 og fra almene ældre- og handicapboliger efter almenboliglovens § 105 ved, at det ved visitationen af en borger til et midlertidigt botilbud vurderes, at borgerens behov for et botilbud ikke er varigt, men fx har til formål at sikre rammen om en behandlingsmæssig indsats.

Midlertidige botilbud retter sig mod borgere, der i en periode har behov for omfattende hjælp, fx i forbindelse med genoptræning eller anden udvikling af færdigheder. Formålet med et ophold i et midlertidigt botilbud er at gøre borgeren i stand til at klare sig i eget hjem, eventuelt med støtte. Der kan også være tale om situationer, hvor borgere i en kort periode visiteres til et midlertidigt botilbud for at få udrettet behov og for at finde frem til det rette fremtidige botilbud.

Der kan ikke sættes bestemte tidsmæssige grænser for det midlertidige ophold. Det afgørende for, at det

midlertidige ophold kan afbrydes, er enten, at botilbuddet ikke længere er egnet til at dække borgerens støttebehov, at formålet med borgerens ophold er opfyldt, at borgeren kan vende tilbage til egen bolig, eller at borgeren har et varigt behov for en længerevarende boform.

Ophør af midlertidigt botilbud

Kommunen skal løbende følge op på, om borgeren modtager den nødvendige hjælp og støtte i botilbuddet. Hvis kommunen vurderer, at formålet med indsatsen er opnået, kan kommunen ophøre med botilbuddet og fx udvisitere borgeren til at bo i egen bolig. Kommunen skal konkret redegøre for, hvorfor borgeren ikke længere har behov for et midlertidigt botilbud og også forholde sig til, om borgeren eventuelt fortsat har behov for noget hjælp og støtte i egen bolig. Se også principmeddelelse 8-18.

Kommunen vil i visse situationer godt kunne opsig et botilbud, fx fordi dette botilbud er væsentligt dyrere. Der henvises til principmeddelelse 11-18, hvor det er fastslået, at kommunen kan flytte en borger fra et egnet midlertidigt botilbud til et andet egnet midlertidigt botilbud på baggrund af økonomiske hensyn. Det afgørende er, at kommunen med sin

skærpede begrundelsespligt også kan give en faglig begrundelse herfor. Kommunen kan derfor ikke alene henvise til, at flytningen er på baggrund af økonomiske hensyn. Det er en forudsætning for flytningen, at det nye botilbud er mindst lige så egnet til at opfylde borgerens behov, at hjælpen fagligt mest hensigtsmæssigt vil kunne dækkes i det nye botilbud, og at det tidligere botilbud er væsentligt dyrere. Modsætter borgeren sig flytning til det nye botilbud, skal kommunen anvende bestemmelserne om magtanvendelse (flytning uden samtykke).

V. Betingelser for hjælp – udmåling

Botilbuddets indhold

Alle botilbud skal være godkendt af socialtilsynet og være registreret på Tilbudsportalen. Kommunen kan alene visitere borgere til godkendte tilbud. Vi henviser til principmeddelelse 2-19, og afsnittet nedenfor om botilbudslignende tilbud.

Bestemmelserne om botilbud regulerer ikke, hvilke former for hjælp og støtte der eventuelt er indeholdt i tilbuddet. Den hjælp, som borgeren har brug for, udmåles og reguleres derfor efter de relevante hjælpebestemmelser i serviceloven, fx bestemmelserne om personlig og praktisk hjælp og socialpædagogisk støtte.

Der vil dog ofte være indeholdt hjælp og støtte i den takst, som kommunen betaler til botilbuddet. Men det er op til kommunen at supplere med yderligere støtte, hvis borgeren har behov for det. Det betyder også, at det ikke er afgørende for vurderingen af tilbuddets egnethed, hvilken hjælp og støtte der eventuelt er indeholdt i tilbuddets takst. Kommunen kan altid supplere med eksempelvis støtte på andre tider af døgnet, hvis borgeren har behov for støtte på et tidspunkt, hvor der fx ikke er personale tilstede.

Egnethed

Kommunen skal vurdere, om et botilbud er egnet til at afhjælpe borgerens behov. Der er ikke frit valg ved bevilling af ophold på et midlertidigt botilbud, men kommunen skal konkret redegøre for, at tilbuddet er egnet til den enkelte borger. Det betyder, at botilbuddet både skal være generelt og konkret egnet til borgeren.

Kommunen skal inddrage de konkrete faglige oplysninger, der er om borgerens hjælpe- og støttebehov, og undersøge, hvordan det tilbud, den peger på, konkret kan imødekomme behovene. Dette skal fremgå af kommunens begrundelse.

Det er ikke tilstrækkeligt, at kommunen henviser til at borgeren er omfattet af den målgruppe, der fremgår af Tilbudsportalen. Særligt ikke, hvis tilbuddets målgruppe er meget bred.

Botilbudslignende tilbud – principmeddelelse 2-19

Botilbudslignende botilbud og længerevarende botilbud

Botilbudslignende tilbud er ikke omfattet af reglerne om frit valg af botilbud. Hvis borgeren er omfattet af personkredsen for et længerevarende botilbud, kan kommunen ikke udelukke

borgerens mulighed for at gøre brug af det frie valg mellem længerevarende botilbud ved at henvise borgeren til et botilbudslignende tilbud.

Hvis borgeren ønsker at gøre brug af det frie valg, skal kommunen pege på et længerevarende botilbud efter servicelovens § 108 eller almenboliglovens § 105, stk. 2, som er egnet i forhold til borgerens hjælpebehov. Hvis borgeren ikke ønsker at gøre brug af det frie valg, kan kommunen visitere borgeren til det botilbudslignende tilbud. Borgeren skal i disse tilfælde have en tidsbegrænset lejekontrakt.

Kommunen kan ligeledes ikke indstille til flytning til et botilbudslignende tilbud efter reglerne om optagelse i særligt botilbud uden samtykke, da bestemmelserne i serviceloven om optagelse i botilbud uden borgerens samtykke alene omfatter botilbud efter serviceloven, friplejebolig-lovgivningerne og almenboligloven.

Botilbudslignende tilbud og midlertidige botilbud

Hvis kommunen vurderer, at borgeren har behov for et midlertidigt botilbud, kan kommunen visitere borgeren til et botilbudslignende tilbud, hvis tilbuddet i øvrigt er egnet til at varetage borgerens behov.

Borgeren skal have en tidsbegrænset lejekontrakt. Kommunen skal være opmærksom på, om formålet med opholdet på det botilbudslignende tilbud er opfyldt, når lejekontrakten udløber. Hvis formålet ikke er opfyldt, skal kommunen forlænge lejekontrakten i det omfang, det er muligt efter lejelovgivningen. Hvis det ikke er muligt at forlænge lejekontrakten, skal kommunen visitere borgeren til et tilbud efter serviceloven, hvis borgeren fortsat har behov for et midlertidigt botilbud. Kommunen skal desuden være opmærksom på, om det botilbudslignende tilbud overhovedet er egnet, hvis det har været nødvendigt at forlænge borgerens ophold gentagne gange.

Egnethed

Kommunen skal vurdere konkret og individuelt, om det botilbudslignende tilbud, kommunen peger på, er egnet til at dække borgerens hjælpebehov. Kommunen skal altså undersøge, hvilken hjælp der kan leveres i det pågældende tilbud, og om denne hjælp er tilstrækkelig til at dække borgerens behov.

Et botilbud skal være godkendt og fremgå af Tilbudsportalen for at kunne indgå i kommunens forsyning. Kommunen kan altså ikke visitere til et tilbud, der ikke fremgår af Tilbudsportalen. Det gælder også for botilbudslignende tilbud.

Frit valg

Fritvalgsreglerne finder kun anvendelse ved længerevarende botilbud. Det er borgeren, partsrepræsentant (gennem et habilt samtykke) eller værgeren, der kan udnytte fritvalgsordningen.

Flytning uden samtykke

Hvis en borger mangler evnen til at give informeret samtykke eller modsætter sig flytning til et midlertidigt botilbud, må kommunen ikke flytte borgeren uden at anvende magtanvendelsesbestemmelserne. Bestemmelserne finder anvendelse for personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der får personlig og praktisk hjælp samt socialpædagogisk støtte m.v., behandling eller aktiverende tilbud efter servicelovens regler, og som ikke samtykker i en

foranstaltning som fx flytning. Er betingelserne for magtanvendelse ikke opfyldt, skal kommunen tilbyde anden hjælp efter serviceloven. Kommunen kan ikke pålægge, at en borger skal optages på et botilbud. Kommunen skal, hvis borgeren ikke giver samtykke, sende indstillingen om optagelse i et botilbud til Familieretshuset.

Hvis en borger afslår et midlertidigt botilbud, og betingelserne for magtanvendelse ikke er opfyldte, har kommunen pligt til at stille anden hjælp til rådighed, som tilgodeser borgerens behov for hjælp. Det følger af kommunens omsorgsforpligtelse i servicelovens § 82, stk. 1.

Kommunen kan fx anvise en bolig med tilknyttet hjælp eller vælge at tilbyde et andet midlertidigt botilbud.

Kommunens forsyningsforpligtelse

Det følger af servicelovens § 4, at kommunen har pligt til at sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter loven. Det fremgår desuden, at tilbuddene skal være godkendte af socialtilsynet for at kunne indgå i kommunens forsyning.

Kommunen kan opfylde sin forsyningsforpligtelse ved både at anvende egne tilbud og tilkøbe tilbud i andre kommuner/region eller af private leverandører. Se principmeddelelser 120-12 og 178-11.

Snitflade mellem socialpædagogisk støtte i eget hjem og optagelse i et midlertidigt botilbud

Borgeren er ikke omfattet af personkredsen for et botilbud, hvis den nødvendige støtte kan modtages i egen bolig. Kommunen skal kunne anvise den nødvendige støtte og forklare, hvordan denne støtte kan leveres i egen bolig med den udmålte støtte. Kommunen skal kunne forholde sig til de oplysninger, der er i sagen, herunder borgerens indsigelser.

Ankestyrelsen har mulighed for at reparere på kommunens mangel på begrundelse, hvis sagen er tilstrækkeligt oplyst.

Der er derfor visse sager, hvor vi har stadfæstet kommunens begrundelse for, at hjælpen kan dækkes i eget hjem, selvom kommunen ikke nærmere har begrundet dette i afgørelsen, hvis der foreligger tilstrækkelige oplysninger i sagen, som Ankestyrelsen finder kan understøtte kommunens vurdering af borgerens behov for hjælp. Der er andre afgørelser, som vi må hjemvise, da kommunen ikke i tilstrækkelig grad har forklaret med baggrund i sagens oplysninger, hvordan borgeren vil kunne få den nødvendige hjælp i hjemmet. Det kan være, at kommunen har henvist til visse tiltag, men kommunen har ikke nærmere forklaret, og der er heller ikke oplysninger herom, hvilke indsatser der er nødvendige for, at borgeren trods sin funktionsnedsættelse vil kunne klare sig i eget hjem.

Der er også afgørelser, som må ændres, da der er tilstrækkelige oplysninger i sagen til at fastslå, at borgeren efter lovgivning og praksis har en anden retsstilling end den, som kommunen har peget på.

Endelig kan der være afgørelser, som skal ophæves, fordi kommunen ved ophør eller nedsættelse af en ydelse ikke i tilstrækkelig grad har begrundet, hvorfor borgeren ikke længere har behov for at opretholde en tidligere bevilget hjælp (udvidet begrundelseskrav). Vi kan også vælge at hjemvise disse sager.

VI. Praksis - Principmeddelelser

Personkreds

11-18. En borger, som har behov for et særligt botilbud, og som ikke kan give informeret samtykke til en flytning, kan ikke flyttes fra et aflastningstilbud til andet botilbud, selvom værgeren giver samtykke. Formålet med reglerne om magtanvendelse er at beskytte en borger, der på grund af nedsættelse af den psykiske funktionsevne ikke kan tage vare på sig selv. Værgeren kan give samtykke til et aflastningstilbud eller ved akut behov, men værgeren kan ikke give samtykke til et nyt ophold i særligt botilbud, når borgeren ikke er i stand til at give sit samtykke. Dette gælder også, selv om det nye tilbud er et midlertidigt tilbud efter servicelovens § 107. Bestemmelsen om flytning uden samtykke skal anvendes, når en person, som ikke er i stand til at give samtykke, skal optages i et særligt botilbud. Dette betyder, at kommunalbestyrelsen skal indstille til Statsforvaltningen (nu Familieretshuset), at borgeren optages i et bestemt botilbud.

21-18. Kommunen skal undersøge om det rent faktisk er muligt at levere den socialpædagogiske støtte til borgeren under borgerens aktuelle boligmæssige rammer. Hvis borgeren ikke selv kan skabe de rammer, der er nødvendige for at kunne modtage støtten, er det kommunen, der skal sørge for at rammerne for at levere støtten er til stede, herunder hjælpe borger med at finde indkvartering eller bolig.

51-18. Servicelovens bestemmelser om ydelser i serviceloven indeholder et kompensationsprincip. Det betyder, at borgere med betydelig funktionsnedsættelse i videst muligt omfang kompenseres for følgerne af funktionsnedsættelsen og stilles lige med andre borgere. Kommunen kan ikke i sager om handicapkompenserende ydelser henvise til et princip om mindre indgribende foranstaltninger som begrundelse for, at borgeren skal have et andet tilbud end det, som bedst muligt kompenserer for følgerne af funktionsnedsættelsen. Mindsteindgrebsprincippet fremgår af servicelovens kapitel om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten overfor voksne og indebærer, at anvendelsen af magt skal stå i rimeligt forhold til det, der søges opnået.

Egnethed

71-14. En borger, der er berettiget til midlertidigt botilbud, kan ikke placeres i et botilbud, der er beregnet til længerevarende ophold. En borger, som kommunen fandt omfattet af personkredsen for et midlertidigt botilbud efter servicelovens § 107, kunne ikke visiteres til et tilbud efter almenboliglovens § 105 om almene ældreboliger. Målgruppen for botilbud efter almenboliglovens § 105 er personer med betydeligt og varigt nedsat funktionsevne. En bolig efter almenboligloven er en bolig af mere permanent karakter. Der er tale om et lejeforhold, som er omfattet af lejeloven, hvilket indebærer, at borgeren alene kan opsiges af boligselskabet, hvis der er grundlag for en opsigelse efter den almene lejelovgivning. Kommunen kan således ikke bringe et sådant lejeforhold til ophør.

8-18. Hvis en borger har behov for den hjælp og støtte, som findes i et midlertidigt botilbud, kan kommunen ikke visitere til en ungdomsbolig efter almenboligloven, idet der ikke efter lovgivningen kan tilknyttes servicearealer og personale til ungdomsboligen.

2-19. Hvis kommunen vurderer, at borgeren har behov for et midlertidigt botilbud, kan kommunen visitere borgeren til et botilbudslignende tilbud, hvis tilbuddet i øvrigt er egnet til at varetage borgerens behov.

Borgeren skal have en tidsbegrænset lejekontrakt. Kommunen skal være opmærksom på, om formålet med opholdet på det botilbudslignende tilbud er opfyldt, når lejekontrakten udløber. Hvis formålet ikke er opfyldt, skal kommunen forlænge lejekontrakten i det omfang, det er muligt efter lejelovgivningen. Hvis det ikke er muligt at forlænge lejekontrakten, skal kommunen visitere borgeren til et tilbud efter serviceloven, hvis borgeren fortsat har behov for et midlertidigt botilbud. Kommunen skal desuden være opmærksom på, om det botilbudslignende tilbud overhovedet er egnet, hvis det har været nødvendigt at forlænge borgerens ophold gentagne gange.

Ophør/skift af botilbud

11-18. Kommunen kan flytte en borger fra et egnet midlertidigt botilbud til et andet egnet midlertidigt botilbud på baggrund af økonomiske hensyn. Det er en forudsætning for flytningen, at det nye botilbud er mindst lige så egnet til at opfylde borgerens behov, og at det tidligere botilbud er væsentligt dyrere.

Modsætter borgeren sig flytning til det nye botilbud, skal kommunen anvende bestemmelserne om magtanvendelse. Hvis en borger modsætter sig flytning til et midlertidigt botilbud, må kommunen ikke flytte borgeren uden at anvende magtanvendelsesbestemmelserne.

2-18. Kommunen har pligt til at følge op på de enkelte sager om hjælp efter serviceloven for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. En justering af indsatsen kan fx være ændring af indsatsmålene eller skift af leverandør. Kommunen skal være særligt opmærksom på, om hjælpen er tilrettelagt på en sådan måde, at borgeren er i stand til at modtage den. Det gælder alle tilbud om hjælp efter serviceloven.

Kommunen kan ikke uden videre lade et tilbud om hjælp eller støtte ophøre med henvisning til, at borgeren ikke samarbejder om at opfylde indsatsmålene i handleplanen. Kommunen skal forinden undersøge og forholde sig til, hvilken betydning borgerens nedsatte funktionsevne har i forhold til hans eller hendes evne til at samarbejde om indsatsmålene. Hvis kommunen finder, at borgeren, på trods af sin funktionsnedsættelse, er i stand til at samarbejde om indsatsmålene, men ikke gør det, skal kommunen vejlede borgeren om konsekvenserne ved fortsat ikke at samarbejde. Kommunen skal i den forbindelse sikre sig, at borgeren er i stand til at forstå vejledningen.

Forsyningsforpligtelse

120-12. Kommunalbestyrelsen skal sørge for at der er de nødvendige tilbud efter serviceloven. Kun tilbud, som er registreret i Tilbudsportalen, kan indgå i kommunalbestyrelsens forsyning.

VII. De konkrete sager

Vi har behandlet i alt 11 sager om socialpædagogisk støtte til dette tematiserede møde. Vi har endvidere behandlet 2 sager om andre tilbud efter serviceloven, da disse afgørelser er truffet samtidig med afgørelser om socialpædagogisk støtte og er med til at belyse borgerens samlede

behov for hjælp. Sagerne er udvalgt for at belyse vores almindelige praksis på området og omfatter derfor også sager, hvor vi er enige i kommunernes afgørelser, da den type af sager sjældent vil blive udtaget til principiel behandling.

Sagerne er grupperede i overordnede fire overordnede temaer; personkreds, formål, egnethed og egenbetaling.

Personkreds

Sag nr. 1 og 2.

Stadfæstelse. Borgeren er ikke omfattet af personkredsen for et midlertidigt botilbud. Borgeren har behov for omfattende hjælp gennem hele livet, og borgeren har middelsvær udviklingshæmning. Borgeren vil ikke kunne komme til at bo i egen bolig, men vedvarende vil have behov for hjælp fra tæt personale i rammerne af et botilbud. Borgeren har ikke behov for udredning af fremtidigt behov. Borgeren er omfattet af personkredsen for et længerevarende botilbud. Kommunen følger principmeddelelse 71-14.

Sag nr. 3.

Stadfæstelse, Borgeren er fraflyttet sit midlertidige botilbud for at tage på højskole. Stadfæstelse af kommunens ophør af ophold på midlertidigt botilbud, da borgeren ikke har et konkret behov på nuværende tidspunkt. Kommunen har i øvrigt vurderet, at borgeren kan klare sig med støtte inden for rammerne af eget hjem. Bemærket, at der ikke på nuværende tidspunkt kan tages stilling til, om borgeren efter endt ophold på højskolen vil være omfattet af personkredsen for et midlertidigt botilbud. Det vil i stedet bero på en ny konkret vurdering af borgers behov på et senere tidspunkt.

Sag nr. 4.

Stadfæstelse. Der er ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at borgeren ikke er omfattet af personkredsen for et midlertidigt botilbud. Kommunen har redegjort for, at selvom borgeren på grund af depression og angst har behov for støtte til ADL opgaver og har svært ved at være alene og komme i gang med dagen, er behovet for støtte ikke af en sådan grad, at denne ikke kan leveres i eget hjem.

Sag nr. 5.

Hjemvisning. Kommunen har bevilget socialpædagogisk støtte i eget hjem, men kommunen har ikke godtgjort, at kommunen kan levere støtten i eget hjem. Ifølge sagens oplysninger har borgeren vanskeligheder med at lukke folk ind i sin bolig, og kommunen har ved tidligere bevilget socialpædagogisk støtte ikke formået at få adgang til borgerens hjem, men kun at gennemføre gåture af kortere varighed.

Sag nr. 6.

Hjemvisning. Kommunen vurderer, at borgeren ikke længere er omfattet af personkredsen for et midlertidigt botilbud, fordi borgeren selv klarer ADL-opgaver og passer uddannelse og job. Hertil har borgeren kun sparsomt opholdt sig på botilbuddet og tager ikke kontakt til personalet, hvilket kommunen vurderer som, at der ikke er et behov. Borgeren har til dels bekræftet dette over for kommunen, men

angiver i sin klage at have behov for hjælp. Kommunen har ikke klarlagt, om der er en særlig årsag, fx særlige forhold på stedet, til borgerens fravær og manglende kontakt til personalet, og det kan derfor ikke udelukkes, at borgeren har behov for støtte på botilbuddet.

Sag nr. 7.

Stadfæstelse. Borgeren lider af Aspergers Syndrom, skizofreni, OCD og angst og ansøgte om et midlertidigt botilbud. Kommunen har lagt vægt på, at selvom hendes energiniveau er betydeligt nedsat, og at hun om aftenen og natten kan få angstanfald og høre stemmer, kan hun, om end i nedsat tempo, selv klare dagligdags ADL-opgaver og personlig hygiejne. Hun har også behov for støtte til kommunikation og struktur i hverdagen. Der er ikke oplysninger om, at praktisk hjælp og socialpædagogisk støtte, herunder til at kunne kontakte kommunens psykiatriske akuttilbud, ikke kan leveres i egen bolig.

Formål:

Sag nr. 8.

Stadfæstelse. Borgeren ønsker efter reglerne om midlertidige botilbud dækning af udgiften til en højtaler – alternativt ønsker borgeren en tidligere ødelagt højtaler erstattet. Vurderes dog, at udgifter til bohøve, herunder en højtaler, ikke hører under formålet med reglerne om midlertidige botilbud. Reglerne om midlertidige botilbud regulerer alene kommunernes mulighed for at visitere borgere til midlertidige ophold i botilbud. Ankestyrelsen er i øvrigt ikke klageinstans i erstatningssager. Borgeren vejledes derfor i stedet til at kontakte en retshjælp eller en advokat.

Egnethed:

Sag nr. 9.

Ændring. Kommunen har visiteret borgeren til et midlertidigt botilbud, og det fremgår af sagens oplysninger, at der ikke er en ledig plads nu eller inden for en nærmere angiven kortere periode. Afgørelsen ændres derfor, da tilbuddet ikke er egnet, hvis der ikke er en ledig plads inden for en nærmere angivet kortere periode.

Hjemvisning. Vi hjemviser på baggrund af ændringen sagen til, at kommunen på ny skal pege på et egnet tilbud.

Sag nr. 10.

Ændring. Kommunen har visiteret borgeren til et midlertidigt botilbud, og det fremgår af sagens oplysninger, at der ikke er en ledig plads nu eller inden for en nærmere angiven kortere periode.

Ankestyrelsen ændrer afgørelsen, da tilbuddet ikke er egnet, hvis der ikke er en ledig plads inden for en nærmere angivet kortere periode. Kommunens oplysning om, at der arbejdes på at være en plads inden for 6 måneder, er ikke tilstrækkelig.

Hjemvisning. På baggrund af ændringen hjemvises sagen til, at kommunen på ny skal pege på et egnet tilbud.

Sag nr. 11.

Stadfæstelse. Kommunen har visiteret borgeren til et midlertidigt botilbud, men borgeren finder af flere årsager, at tilbuddet ikke er generelt og konkret egnet til at varetage støttebehovene. Kommunen har dog oplyst og begrundet sagen, herunder også forholdt sig til borgerens klagebemærkninger tilstrækkeligt og objektivt til, at Ankestyrelsen ikke finder grundlag for at tilsidesætte kommunens skønsmæssige vurdering af, at botilbuddet er egnet.

Sag nr. 12.

Stadfæstelse. Borgeren er fyldt 18 år og skal flytte fra en åben institution til et midlertidigt botilbud til voksne. Borgeren ønsker at overgå til et voksentilbud samme sted som institutionen, hvor hun opholder sig, og ikke det tilbud, som kommunen havde valgt. Der er ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at det af kommunen valgte botilbud kan imødekomme borgers støttebehov.

Egenbetaling:

Sag nr. 13.

Hjemvisning. Da borgeren har opnået en højere indtægt, har kommunen beregnet og fastsat egenbetalingen for ophold på midlertidigt botilbud på ny. Kommunen har dog ikke fulgt praksis om at foretage beregningen med udgangspunkt i tilsvarende lejeboliger med fradrag af boligstøtte. Kommunen har ved beregningen heller ikke præciseret, hvad udgifter til el, varme, kost m.v. udgør. Sagen hjemvises derfor, og kommunen gøres opmærksom på principmeddelelse 25-18. Som følge af hjemvisningen skal kommunen over for borgeren tage udgangspunkt i den oprindeligt fastsatte egenbetaling. Dette skal ske, indtil kommunen har truffet en ny og korrekt afgørelse. Det betyder også, at kommunen skal være opmærksom på, at borgeren kan have ret til efterbetaling af egenbetaling.